

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Verbreding inzet Regeling Aanpak Energiearmoede
Portefeuillehouder	-	A. Schuurman (wethouder)
Domein	-	Ruimte
Contactpersoon	-	Anthony Voets
Contactgegevens	-	a.voets@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

6 februari 2024
11 maart 2024

Kernboodschap:

Het college van B&W informeert u over:

- De opbrengsten van de Regeling Aanpak Energiearmoede tot nu toe
- De verbreding van de inzet van de Regeling Aanpak Energiearmoede

Toelichting:

Nederland is in 2022 geconfronteerd met een energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne en mede daardoor oplopende inflatie. Bewoners en maatschappelijke instellingen raakten daardoor in financiële problemen. Financiële problematiek kan leiden tot andere problemen zoals psychische klachten en een lagere sociale participatie.

Op initiatief van uw raad is de Taskforce Energiearmoede opgericht. Het college heeft uw raad in oktober 2023 geïnformeerd over de opbrengsten en voortgang van deze Taskforce, met een verbreding van 'Energiearmoede' naar 'Bestaanszekerheid'.

De Regeling Aanpak Energiearmoede zijn specifieke gelden beschikbaar gesteld door het Rijk, om bij te dragen aan het verminderen van energiearmoede.

Regeling Aanpak Energiearmoede

In juni 2022 heeft het college ingestemd met een Actieplan Aanpak Energiearmoede, waarvoor de voorbereiden in 2022 zijn gestart.

Op basis van de gewenste volgorde van de verduurzaming van woningen (de zogenaamde Trias Energetica) is in het Actieplan ingezet op het isoleren van woningen. Omdat de woningcorporaties dat voor de sociale huurwoningen uitvoeren, richt het plan zich op koopwoningen. Specifieker richt het plan zich op koopwoningen ouder dan 1992, omdat daar isoleren het meeste effect heeft.

Op basis van de analyse van de doelgroep is een ontzorgingstraject opgezet met zeven lokale aannemers, dat in 2023 resulteerde in een eerste pilot.

Uitvoering pilotwoningen

Na het aanschrijven van 15 inwoners zijn 8 inwoners gestart met het onderzoeks- en uitvoeringstraject overeenkomstig het Actieplan Aanpak Energiearmoede. De 7 bewoners die niet deelnamen gaven aan dat de isolatie van hun woning voldoende was. Na een check of de financiële situatie zorgen geeft, zijn bewoners gewezen op de mogelijkheid zich ook later nog te melden voor hulp.

Met de hulp van 5 lokale aannemers zijn de 8 inwoners benaderd, waarbij bleek dat na onderzoek bij 2 woningen isolerende maatregelen niet toepasbaar waren. Eén woning bleek toch voldoende te zijn geïsoleerd na aanvullende controle door de aannemer, en bij de andere woning bleek isolatie door beperkingen (de aanwezigheid van beschermde diersoorten en asbest) niet mogelijk.

6 Woningen zijn wel geïsoleerd met een gemiddelde besteding van € 6.500 per woning.

In januari 2023 is via de gemeenlijk energieadviseur een aanvraag gedaan om een bewoner te ondersteunen, met een goed geïsoleerde woning. Door onder andere de elektrische verwarming in de woning was het elektriciteitsverbruik 15.000kWh per jaar, wat leidde tot financiële problemen voor de inwoner.

Met de inwoner hebben we gekeken of we de verwarmingsinstallatie konden optimaliseren, daar aanvullende isolatie niet meer aan de orde was. Deze installatietechnische oplossing voor financiële problemen willen we in dit projectplan een vaste plek geven.

Opvolging pilotwoningen

Na de pilot hebben we 166 inwoners die energietoeslag ontvingen én een koopwoning hebben ouder dan 1987 aangeschreven. Dat heeft er toe geleid dat op dit moment door inwoners 39 woningen zijn aangemeld om te verduurzamen.

Periodiek brengen we de regeling onder de aandacht, waarbij we 'meeliften' met (nieuws)brieven van het domein Samenleving. Recent is dit gebeurd met het verzenden van de brieven aan inwoners over de energietoeslag.

Evaluatie pilot (doelgroep)

De doelgroep van de pilot is inwoners die energietoeslag ontvangen of hebben aangevraagd. Deze doelgroep kwam naar voren uit advies en onderzoek van het Rijk in 2022.

In 2023 zien we echter dat ook inwoners die geen energietoeslag hebben aangevraagd of ontvangen problemen financiële problemen ervaren. Uit de pilot is daarnaast gebleken dat er geen duidelijke relatie is tussen energietoeslag en financiële problemen.

Met de verbreding van de doelgroep bereiken we meer bewoners met financiële problemen. Dit sluit aan bij de verbreding van de Taskforce Energiearmoede naar Bestaanszekerheid, waardoor tegen minder bewoners met een hulpvraag "nee" hoeft te worden gezegd. Door het domein Samenleving kan een beroep worden gedaan op de regeling, als zij geen mogelijkheden voor handen hebben, maar wel sprake is van "financiële problemen".

Evaluatie pilot (maatregelen)

Het proces om te komen tot het isoleren van woningen betekent dat onderzoek wordt uitgevoerd naar de aanwezigheid van asbest en beschermde diersoorten. Op basis van beide onderzoeken kunnen bepaalde maatregelen soms niet worden uitgevoerd, terwijl bewoners daar wel bij gebaad zijn.

De basis van de maatregelen blijft isoleren, maar met 'terugvalopties' zoals installatiemaatregelen en een witgoedregeling is voor alle inwoners (eigenaars en particuliere en sociale huurders) voorzien in een toepasbare verduurzamingsmaatregel.

Evaluatie pilot (moment van betaling)

Bij het isoleren van woningen wordt een overeenkomst gesloten met inwoners over de toe te passen maatregel en de vergoeding van de kosten.

Bij de start van de RAE in 2022 is onderzocht of gemeente een aanvraag voor ISDE (Investeringsubsidie duurzame energie en energiebesparing) kon doen, om inwoners met energiearmoede een extra steuntje in de rug te bieden. Dat bleek destijds niet mogelijk.

Er is daarom gekozen voor de 'eenvoudigste financiële route' waarbij de gemeente de uitvoerende partijen rechtstreeks betaald. Basis voor de betaling zijn de afspraken met de inwoners, die zijn vastgelegd in een ondertekende subsidieovereenkomst.

Na een jaar van uitvoering hebben we nieuw inzicht verkregen in de aanvraag voor ISDE, waarbij het wenselijk is het moment van betaling aan te passen. Als de inwoner de uitvoerende partij betaalt, kunnen zij met het betaalbewijs en getekende opdracht de ISDE subsidie aanvragen.

Regeling Aanpak Energiearmoede 2.0

Om de doelgroep van eigenaar-inwoners met een woning ouder dan 1987 naar alle inwoners te verbreden, zijn aanvullende verduurzamingsmaatregelen nodig.

Als isolatie technisch niet mogelijk is, kiezen we voor een verwarming technische oplossing. Bij koopwoningen zijn deze maatregelen uitvoerbaar, na toestemming van de eigenaar-inwoner.

Het isoleren en het vervangen van installaties in sociale huurwoningen is niet mogelijk. Bij sociale huurwoningen ligt de taak van verduurzaming bij de woningcorporatie. De woningen van de woningcorporaties hebben minimaal energielabel B, met voldoende isolatie.

Bij particuliere huurwoningen ervaart de huurder problemen. De eigendom varieert van een particuliere eigenaar tot een beleggingsmaatschappij, wat het lastig maakt een praktisch isolatie- of installatieaanbod te doen. En eigenaars ervaren niet perse 'financiële problemen', dus ondersteuning met deze regeling is dan onwenselijk.

Om huurders te kunnen helpen kijken we naar besparingsmogelijkheden in het 'verbruik', waarbij we ons specifiek richten op de grote energieverbruikers, zijnde het witgoed (koel-vries apparatuur, wasmachine, vaatwasser, droger en kookplaat).

Het doel van de maatregelen is bewoners met financiële problemen helpen met het verlagen van energieverbruik. Zo heeft verduurzaming brengt een effect teweeg in het kader van armoedebestrijding en het verhogen van de bestaanszekerheid.

Met de aanpassing van het moment van betalen verstrekt gemeente subsidie als voorfinanciering voor de inwoner, waarbij inwoner de uitvoerder betaalt. Met het betalingsbewijs kan een bewoner dan in eigen beheer de ISDE aanvragen. Op deze manier ontzorgen we de inwoner, en tegelijk bieden we de mogelijkheid extra subsidie aan te vragen waarmee de financiële problemen (op korte termijn) verlicht kunnen worden. Gemeente blijft de onderzoekende partijen betalen overeenkomstig de inkoopafspraken.

Financiën:

Er is door het Rijk € 809.700 beschikbaar gesteld, en in 2022 en 2023 is € 95.000 besteed. Op dit moment is het saldo derhalve € 714.700.

Communicatie:

Team Communicatie publiceert na vaststelling van de RAE 2.0 een artikel over de oplevering van de pilotwoningen, met een oproep aan bewoners zich te melden in geval van financiële problemen.

De Taskforce Bestaanszekerheid coördineert de communicatie van domein Samenleving en cluster Duurzaamheid, zodat optimaal gebruik wordt gemaakt van de kanalen om de regeling onder de aandacht te brengen van inwoners.

Vervolg:

Jaarlijks informeren we college en raad over de voortgang van de Regeling Aanpak Energiearmoede, startend in Q3 van 2024.

De raad komt op een later moment te spreken over het bredere thema Bestaanszekerheid.

Bijlagen:

Bijlage 1 – projectplan Regeling Aanpak Energiearmoede 2.0

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

Projectplan Regeling Aanpak Energiearmoede 2.0

Auteur: Anthony Voets
Eenheid: Ruimtelijke Ontwikkeling
Versie: **22-01-2024**

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE.....	3
1. INLEIDING.....	4
1.1 VOORGESCHIEDENIS.....	4
1.1.1 <i>Budget voor gemeente</i>	4
1.1.2 <i>Projectplan en pilot</i>	4
1.2 EVALUATIE RAE.....	5
1.2.1 <i>Beperkingen van isolatiemaatregelen</i>	5
1.2.2 <i>Verbreding doelgroep</i>	5
1.2.3 <i>Verificatie doelgroep</i>	5
2. REGELING 2.0.....	7
2.1 AANLEIDING.....	7
2.2 DOELSTELLING EN VOORWAARDEN VAN DE REGELING.....	7
2.3 DOELGROEP.....	7
2.4 MAATREGELEN EN VERGOEDING.....	7
2.5 UITVOERENDE PARTIJEN.....	8
2.5.1 <i>Uitvoerende partijen isoleren</i>	8
2.5.2 <i>Uitvoerende partijen verwarmingsinstallatie</i>	8
2.5.3 <i>Uitvoerende partijen witgoedregeling</i>	9
2.6 UITVOERENDE PARTIJEN VAN DE MAATREGELEN.....	9
3. UITVOERINGSPROCES.....	10
3.1 BASISPROCES: ISOLATIE.....	10
3.2 TERUGVALPROCES 1: INSTALLATIE.....	11
3.3 TERUGVALPROCES 2: WITGOEDREGELING.....	11
3.3.1 <i>Type witgoed</i>	11
3.3.2 <i>Proces voor witgoedregeling</i>	12
3.4 TERUGVALPROCES 3: TASKFORCE BESTAANSZEKERHEID.....	12
4. BETALING EN REGISTRATIE.....	13
5. COMMUNICATIEPLAN.....	14
6. FINANCIERING EN MONITORING.....	15
7. SAMENVATTING.....	16

1. Inleiding

De Regeling Aanpak Energiearmoede (RAE) is sinds juni 2022 in uitvoering bij gemeente Dalfsen. Na oplevering van de eerste woningen heeft een evaluatie plaatsgevonden, waarbij is gekozen voor een verbreding van de regeling.

1.1 Voorgeschiedenis

De aanleiding voor de openstelling door het Rijk van de Specifieke Uitkering (SpUk) Aanpak Energiearmoede in 2021 is om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de gestegen energielasten op korte termijn te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen.

1.1.1 Budget voor gemeente

De volgende aanvragen en toekenningen van budget hebben plaatsgevonden:

• Aanvraag	€ 170.191	(20 januari 2022)
• Toekenning	€ 259.432	(29 juni 2022)
• Toekenning	€ 120.691	(29 juni 2023)
• Toekenning	€ 259.432	(op basis van beschikking 29 juni 2022)

Het totale budget voor de gemeente Dalfsen is daarmee € 809.746, en de termijn van besteding en uitvoering is gesteld op 31 december 2025.

1.1.2 Projectplan en pilot

In juni 2022 heeft het college het projectplan Regeling Aanpak Energiearmoede met de bijbehorende actievoorwaarden goedgekeurd. In dit plan is gekozen voor een isolatieaanpak. De RAE laat gemeenten vrij om welke maatregelen dan ook te nemen voor de verlaging van energielasten (isolatie, installatie, kleine maatregelen).

Op basis van de toepassing van de Trias Energetica (éérst isoleren, dan installatie verduurzamen en tenslotte compenseren) heeft gemeente gekozen voor isolatie. Deze keuze is ook in lijn met de Transitievisie Warmte (TVW), waar isoleren de basis is voor de overgang naar aardgasvrij wonen en werken.

De doelgroep is destijds vastgesteld als 'bewoners die energietoeslag ontvangen of aanvragen'. Uitgangspunt voor het isoleren van woningen is dat dit het meest rendabel is bij (koop)woningen, gebouwd voor 1987.

Na het aanschrijven van 15 eigenaar-bewoners, gaven 7 bewoners aan niet deel te nemen, omdat de isolatie van hun woning voldoende was. Ze gaven tevens aan geen financiële zorgen te ervaren. DE bewoners zijn gewezen op de mogelijkheid zich ook later nog te melden voor hulp, als de financiële situatie wel zorgen baart.

Met 8 eigenaar-bewoners is gestart met het onderzoeks- en uitvoeringstraject. Met de hulp van 5 lokale aannemers zijn de 8 bewoners benaderd, waarbij bleek dat na onderzoek bij 2 woningen isolerende maatregelen niet toepasbaar waren. Eén woning bleek reeds voldoende te zijn geïsoleerd, en bij de andere woning bleek isolatie door beperkingen niet mogelijk. De woonsituatie is combinatie met de aanwezigheid van beschermde diersoorten en asbest leiden tot het stoppen met het traject. De resterende 6 woningen zijn wel geïsoleerd met een gemiddelde besteding van € 6.500 per woning.

In januari 2023 is een aanvraag voor de RAE gedaan via de gemeenlijk energieadviseur om een bewoner te ondersteunen, die in een aanleunwoning uit 2019 woonde. Isolatie van de woning is niet aan de orde, daar deze voldoende is. Door aanwezigheid van andere een elektrische hoofdverwarming in haar woning was het elektriciteitsverbruik 15.000kWh per jaar. Met deze bewoner hebben we gekeken of we de verwarmingsinstallatie konden optimaliseren, daar aanvullende isolatie niet meer aan de orde was.

1.2 Evaluatie RAE

Met de energiecrisis heeft de gemeente Dalfsen de Taskforce Energiearmoede opgericht, waarin cluster Duurzaamheid zitting heeft. De RAE is gedurende de looptijd door de Taskforce Energiearmoede opgenomen in het werkproces om bewoners te helpen bij financiële nood.

De samenwerking tussen domein Samenleving en cluster Duurzaamheid is daarin verder geoptimaliseerd, maar heeft nog nadere afstemming als het gaat om toetsing en het delen van gegevens.

Met het besluit van het college van oktober 2023 om de taskforce voor te zetten en te verbreden naar het thema Bestaanszekerheid, heeft ook een evaluatie van de RAE plaatsgevonden.

1.2.1 Beperkingen van isolatiemaatregelen

Uit de evaluatie van de pilot komt naar voren dat er beperkingen zijn op de uitvoering van isolatiemaatregelen, zoals de aanwezigheid van beschermde diersoorten en asbest. Daarnaast zijn sommige woningen gebouwd voor 1987 intussen goed geïsoleerd.

Met het exclusief uitvoeren van isolatiemaatregelen, kun je dus alleen eigenaar-bewoners helpen in woningen ouder dan 1987, waarbij geen asbest en/of beschermde diersoorten aanwezig zijn.

Van de 15 woningen geselecteerd in de pilot bleken slechts 6 woningen geschikt voor verduurzaming met isolatie.

Voor de overige 9 woningen bieden we daarmee geen aanvullende ondersteuning. 7 eigenaar-bewoners gaven aan dat hulp zeer attent is, maar niet nodig. Van 1 eigenaar-bewoners weten we dat de energiekosten hoog waren, maar door beperkingen was structureel besparen niet mogelijk. In dat geval had de verbreding naar de vervanging van de installatie overigens geen soelaas geboden.

De conclusie is dat als isoleren de enige verduurzamingsmaatregel is, er een aanzienlijke kans aanwezig is, dat we geen hulp kunnen bieden, terwijl die wel gewenst kan zijn. In de pilot is 40% van de geselecteerde woningen verduurzaamd met isolatie.

1.2.2 Verbreding doelgroep

Met de keuze voor het primair isoleren van woningen, bedienen we eigenaar-bewoners met woningen gebouwd voor 1987. Als de cijfers van de energietoeslag in 2022 nader worden bekeken, betreft deze groep 171 bewoners van in totaal 853 bewoners, die toeslag aanvragen. Dat is 20% van de potentiële doelgroep.

Met de keuze van de Taskforce Energiearmoede om haar blik te verbreden, is een verbreding van de doelgroep die we helpen met de RAE ook te overwegen. Zo helpen we huurders op dit moment niet met de RAE, terwijl 58% van de aanvragen voor energietoeslag door huurders wordt gedaan.

Met de aanpassing van verwarmingsinstallaties zijn we nog steeds gebonden aan eigenaar-bewoners. Met een wigtoedeling kunnen we echter ook particuliere en sociale huurders tegemoet komen in het verlagen van hun energieverbruik.

1.2.3 Verificatie doelgroep

Een lastig onderdeel van de RAE is dat we de doelgroep “bewoners met financiële problemen” lastig kunnen vangen in een goede ingangscntrole. De Regeling Energietoeslag is het vehikel geweest om bewoners te benaderen in 2022 en 2023. Het laatste jaar hebben we een brochure bij de beschikingsbrieven verzonden, met een aanmeldpagina op www.dalfsen.nl/energiebesparen.

Het feit dat mensen energietoeslag ontvangen betekent echter niet dat er sprake is van ‘financiële problemen’.

Intussen zien we ook, mede door de inspanning van de Taskforce Energiearmoede, dat bewoners op verschillende wijzen bij de RAE worden gebracht. Onze energieadviseurs letten op bij hun reguliere bezoeken, maar ook consulenten Wmo, schuldhulpverlening en werk en inkomen melden bewoners aan.

Als bewoners via collega's van domein Samenleving worden aangemeld, heeft een toets op 'financiële problemen' plaatsgevonden. Via andere routes dan domein Samenleving vindt zo'n toets beperkter plaats.

Om te voorkomen dat we tijd (en geld) besteden aan bewoners, die beperkt of geen financiële problemen ervaren zetten we een uniforme route op voor aanmelding bij de RAE.

2. Regeling 2.0

Dit projectplan 'Regeling Aanpak Energiearmoede 2.0' (RAE 2.0) beschrijft de opzet van de uitvoering van de ondersteuning voor huishoudens in een kwetsbare positie bij het verlagen van hun energieverbruik.

2.1 Aanleiding

Aanleiding voor de het nieuwe uitvoeringsplan zijn de uitkomsten van de evaluatie, zoals beschreven in § 1.2.

2.2 Doelstelling en voorwaarden van de regeling

Doelstelling van de Regeling Aanpak Energiearmoede is om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de gestegen energielasten op korte termijn te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen.

We laten de oorzaak van de financiële problemen analoog aan de Taskforce Energiearmoede los, en verbreden naar Bestaanszekerheid, waar volgens de Commissie Sociaal Minimum ook "betaalbare en duurzame huisvesting" onder valt.

De SiSa indicatoren zijn bekend, en richten zich op het meten van het aantal koop- en huurwoningen die zijn verduurzaamd. Daarnaast monitort het Rijk de hoeveelheid grote(re) gas- en elektriciteitsbesparende maatregelen (isolatie, installatie en bijvoorbeeld koelkasten), die zijn genomen, en kleine maatregelen (radiatorfolie en LED lampen) en direct advies.

De verbreding zoals we die voorstaan qua doelgroep en maatregelen is opgenomen in de SiSa verantwoording.

2.3 Doelgroep

We richten ons op alle inwoners (huur en koop) met financiële problemen, en verbreden ten opzichte van eerste projectplan. Daar werden bewoners, die energietoeslag in 2022 ontvangen of aanvragen, actief benaderd om deel te nemen aan de RAE. Met de toekenning van energietoeslag in 2023 hebben we deze zelfde groep bewoners opnieuw geïnformeerd.

Uitgangspunt blijft dat er een toets plaatsvindt bij het domein Samenleving, voordat een bewoner aanspraak kan maken op de RAE. Het vaststellen van financiële problemen geeft ons meer comfort dat we de bewoners helpen, die dat ook het hardst nodig hebben.

2.4 Maatregelen en vergoeding

Isoleren blijft de basis van de RAE, maar we gaan vanaf 1 januari 2024 ook verwarmingsketels verduurzamen en witgoed vervangen. In tabel 1 zijn de maatregelen met vergoeding opgenomen.

Tabel 1 Maatregelen en vergoeding

Maatregel	Specificatie	Vergoedingsrange
Isoleren	Vloerisolatie Gevelisolatie Glas- en deurvervanging Dakisolatie	€ 2.000 - € 10.000
Installeren	Vervangen cv-ketel (hybride)	€ 5.000 - € 10.000
Witgoed	Koel-vries kasten Wasmachine Vaatwasser Droger Kookplaat	Tot € 1.000

De RAE voorziet daarnaast in een bijdrage voor kleine energiebesparende maatregelen (radiatorfolie, tochtstrips en LED lampen) en het geven van adviezen met direct verlaging van energieverbruik tot gevolg.

2.5 Uitvoerende partijen

Overeenkomstig wet- en regelgeving hebben bewoners vrije keus voor bedrijven, die de verduurzaming van woning of apparaten verzorgen.

Gemeente heeft om ontzorging te faciliteren wel een netwerk van lokale leveranciers beschikbaar, die maatregelen kunnen uitvoeren. Binnen de RAE kan totale ontzorging plaats vinden van de bewoner; we regelen, advies, onderzoek en uitvoering van maatregelen inclusief de financiële afhandeling.

Bewoners wordt de keuze voorgelegd het zelf uit te voeren, of met hulp van de gemeente en aangesloten bedrijven. In alle gevallen geldt dat bewoners vrije keuze hebben om te kiezen voor een andere aannemer of witgoedleverancier.

2.5.1 Uitvoerende partijen isoleren

Energiebesparingsonderzoek wordt uitgevoerd door de gemeentelijke energieadviseur.

Gemeenten verzorgt de ecologische inspectie en asbestinventarisatie, waarvoor inkoop heeft plaatsgevonden.

Voor de uitvoering van isolerende maatregelen zijn 7 lokale aannemers benaderd, die inspecties en werkzaamheden uitvoeren.

Ten behoeve van de werkzaamheden verleent de eigenaar-bewoner opdracht aan de aannemer. De gemeente doet de betaling van de maatregelen, waarvoor we een verduurzamingsovereenkomst met eigenaar-bewoner sluiten.

De betaling aan de aannemer vindt plaats door de bewoner, waarbij gemeente uitbetaald na opdrachtverstrekking door eigenaar-bewoner aan de aannemer. Op deze manier heeft de eigenaar-bewoner een betalingsbewijs om eventueel de ISDE subsidie aan te vragen.

Gemeente begeleidt het traject vanaf aanmelding tot afrondingen van de werkzaamheden. De aanvraag van de ISDE subsidie is aan de eigenaar-bewoner, waarbij verwezen wordt naar de Infopunten voor ondersteuning.

2.5.2 Uitvoerende partijen verwarmingsinstallatie

Energiebesparingsonderzoek wordt uitgevoerd door de gemeentelijke energieadviseur. Tevens verzorgt de energieadviseur een warmteverliesberekening, met installatieadvies.

Voor de uitvoering van installatietechnische maatregelen worden lokale installateurs benaderd, die inspecties en werkzaamheden uitvoeren. De wens is minimaal één installateur per kern te betrekken.

Ten behoeve van de werkzaamheden verleent de eigenaar-bewoner opdracht aan de installateur. De gemeente doet de betaling van de maatregelen, waarvoor we een verduurzamingsovereenkomst met eigenaar-bewoner sluiten.

De betaling aan de installateur vindt plaats door de bewoner, waarbij gemeente uitbetaald na opdrachtverstrekking door eigenaar-bewoner aan de aannemer. Op deze manier heeft de eigenaar-bewoner een betalingsbewijs om eventueel de ISDE subsidie aan te vragen.

Gemeente begeleidt het traject vanaf aanmelding tot afrondingen van de werkzaamheden. De aanvraag van de ISDE subsidie is aan de eigenaar-bewoner, waarbij verwezen wordt naar de Infopunten voor ondersteuning.

2.5.3 Uitvoerende partijen witgoedregeling

Energiebesparingsonderzoek wordt uitgevoerd door de gemeentelijke energiecoach.

De gemeente neemt in 2023 één energiecoach aan, samen met de gemeente Staphorst. Tegelijk hebben de Dorpen van Morgen om opvolging te geven aan de warmtescans ook energiecoaches in opleiding.

De energiecoach geeft ook advies over de instellingen van bijvoorbeeld verwarming en elektriciteitsschakelaars. Daarnaast adviseert de coach over kleine besparingsklussen, zoals toepassen van radiatorfolie, tochtstrippen en LED verlichting

Voor de uitvoering van witgoedregeling zijn 3 lokale elektronikawinkels benaderd, die een overzicht van beschikbare apparatuur ter beschikking hebben gesteld.

De rapportage van de energiecoach vormt de basis voor de vergoeding van de aanschaf van één witgoed apparaat. Daar de levering van de apparatuur vaak niet direct kan, is de controle van de aanvraag

Gemeente begeleidt het traject vanaf aanmelding tot de betaling van de kosten voor het witgoed.

2.6 Uitvoerende partijen van de maatregelen

De SiSa indicatoren zijn bijgevoegd in bijlage 1 bij dit projectplan.

3. Uitvoeringsproces

Om deel te nemen aan de RAE is het van belang om een vorm van toetsing op “financiële problemen” uit te kunnen voeren. Om dat goed te borgen is het algemene loket voor “financiële problemen” Samen Doen in Dalfsen. Alle bewoners die willen deelnemen, kunnen zich daar aanmelden. Aanmeldingen die rechtstreeks bij cluster Duurzaamheid binnen komen, worden ook doorgestuurd naar Samen Doen in Dalfsen.

Vanaf Samen Doen in Dalfsen wordt eerste gekeken naar ondersteuning vanuit domein Samenleving. Aanvullend kan de bewoner ook worden aangemeld voor de RAE door Samen Doen in Dalfsen of en van de consultants van domein Samenleving. Als bij domein Samenleving geen regeling beschikbaar is voor een bewoner, maar er is wel sprake van “financiële problemen”, kan ook worden aangemeld bij de RAE door domein Samenleving.

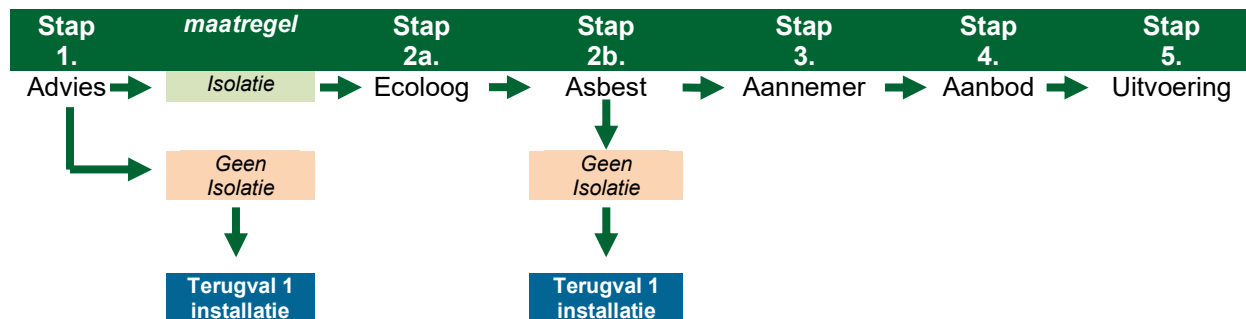
Cluster Duurzaamheid heeft een brochure ontwikkelt, die bij alle aanschrijvingen door domein Samenleving kan worden gebruikt bij als bijlage. In de brochure wordt de RAE toegelicht met een mogelijkheid tot aanmelding op www.dalfsen.nl/energiebesparen. Aanmeldingen op deze site vinden dus altijd alleen plaats door bewoners die communicatie hebben ontvangen van domein Samenleving.

Bij algemene uitingen, zoals persberichten of artikelen geven we aan dat de ingang bij de gemeente voor financiële problemen Samen Doen in Dalfsen (samendoenindalfsen@dalfsen.nl) is. Zij kunnen aanmeldingen doorsturen naar cluster Duurzaamheid.

3.1 Basisproces: isolatie

De doelgroep voor het basisproces zijn eigenaren van koopwoningen met een bouwjaar kleiner dan 1992.

In figuur 1 is het proces weergegeven van het isoleren van woningen.

Figuur 1 Isolatieproces

Na aanmelding gaat de energieadviseur op woningbezoek om de mogelijke energiebesparende maatregelen vast te stellen, met een voorkeursvolgorde in relatie tot besparing en toepasbaarheid. Het advies bestaat uit isolerende maatregelen en verduurzaming van de installaties. Indien de woning al zodanig geïsoleerd is dat extra isolatie niet praktisch is, wordt dat expliciet opgemerkt.

Als isolatie wel mogelijk is, vindt onderzoek plaats door de ecooloog (spouwmuurisolatie en zonnepanelen) en de asbestinventariseerder (vloer-, glas-, dakisolatie en zonnepanelen). Zij geven aan of maatregelen beperkingen hebben.

De maatregelen zonder beperkingen worden doorgegeven aan één van zeven aannemers, die offerte maakt. Na controle van de offerte doen we een aanbod aan de bewoner, die kiest of uitvoering plaatsvindt overeenkomstig het aan bod van de gemeente.

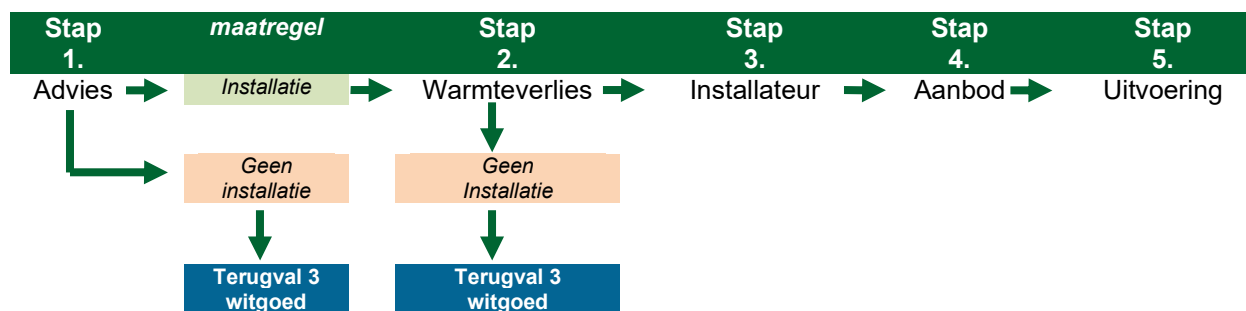
Gemeente regelt en betaalt de onderzoekskosten, en kosten van uitvoering van de maatregelen. Uitgangspunt is maximaal 2 maatregelen, met een maximum van circa € 10.000 per woning.

3.2 Terugvalproces 1: installatie

Als isolerende maatregelen niet mogelijk zijn is de eerste terugvaloptie om de installatie te verduurzamen. Dit is de eerste doelgroep van dit proces.

Een tweede doelgroep voor het terugvalproces zijn eigenaren van koopwoningen met een bouwjaar groter dan of gelijk aan 1992.

In figuur 2 is het proces weergegeven van het verduurzamen van de installatie van woningen.

Figuur 2 Installatieproces

Na aanmelding gaat de energieadviseur op woningbezoek om de mogelijke energiebesparende maatregelen vast te stellen, met een voorkeursvolgorde in relatie tot besparing en toepasbaarheid. Het advies bestaat uit isolerende maatregelen en verduurzaming van de installaties. Indien de verduurzaming van de installatie niet mogelijk of praktisch is, wordt dat expliciet opgemerkt.

Als verbetering van installatie wel mogelijk is, vindt onderzoek plaats door de energieadviseur die een warmteverliesberekening maakt, met advies over de toe te passen duurzame techniek.

De installatievoorkeur wordt doorgegeven aan een door de bewoner geselecteerde installateur, die offerte maakt. Na controle van de offerte doen we een aanbod aan de bewoner, die kiest of uitvoering plaatsvindt overeenkomstig het aanbod van de gemeente.

Gemeente regelt en betaalt de onderzoekskosten, en kosten van uitvoering van de maatregelen. Uitgangspunt is de volledige vergoeding van een hybride warmtepomp. Bij de toepassing van een volledige elektrische warmtepomp zal maatwerk worden geleverd qua vergoeding, met ook hier een maximum van circa € 10.000. Voor beide systemen geldt dat koeling niet gewenst is (bij lucht-water warmtepompen).

3.3 Terugvalproces 2: witgoedregeling

Als isolerende en installatietechnische maatregelen niet mogelijk zijn is de tweede en laatste terugvaloptie om de vervanging van witgoed te vergoeden. Dit is de eerste doelgroep van dit proces.

Een tweede doelgroep voor het terugvalproces zijn bewoners van zowel particuliere als sociale huurwoningen.

3.3.1 Type witgoed

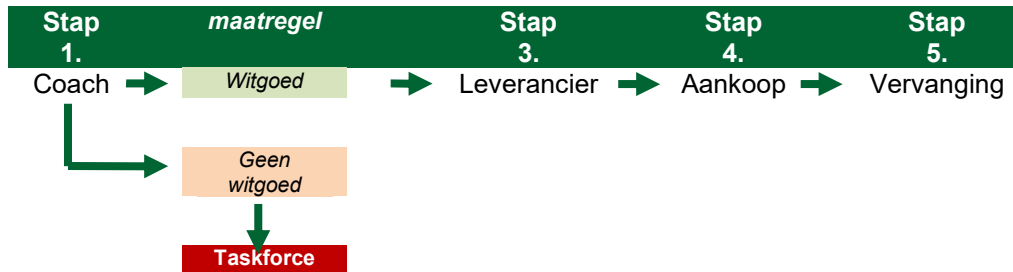
Gemeente Dalfsen kiest er voor de volgende apparaten op te nemen in de witgoedregeling:

- Koelkast / Koel-vrieskast/ vrieskast;
- Vaatwasmachine
- Elektrische kookplaat
- Wasmachine
- Wasdroger

De witgoedregeling geldt alleen voor vervanging van oude apparatuur, niet voor de aanschaf van nieuwe apparaten. Dus een wasdroger wordt alleen vergoed bij vervanging van een oude of defecte droger.

3.3.2 Proces voor witgoedregeling

In figuur 3 is het proces weergegeven van het verduurzamen van de witgoed.

Figuur 3 Witgoed proces

Als is vastgesteld door de energieadviseur of aannemer of installateur dat isoleren en verduurzamen van de installatie niet praktisch is, gaat de energiecoach op woningbezoek om besparingsmaatregelen vast te stellen. Maatregelen betreffen het zelfstandig optimaal verwarmen en gebruik van elektriciteit, kleine bespaarklussen (tochtstrips, radiatorfolie en LED lampen) en het vervangen van witgoed.

Het advies voor vervanging van (één van) de witgoedapparaten wordt verstrekt aan de bewoner, die bij drie lokale elektronicabedrijven het apparaat kan aanschaffen.

Gemeente regelt en betaalt de onderzoekskosten (energiecoach), en kosten van aankoop van één witgoedapparaat. Uitgangspunt is de volledige vergoeding van apparaat, met een maximum van € 1.000.

3.4 Terugvalproces 3: taskforce Bestaanszekerheid

Indien ook de witgoedregeling geen oplossing biedt, wordt de casus overgedragen aan de Taskforce Bestaanszekerheid. Vooralnog beschikken zij over een Noodfonds, dat kan worden ingezet als regelingen van domein Samenleving en team Duurzaamheid geen soelaas meer bieden.

4. Betaling en registratie

In de huidige opzet van de isolatie van woningen betaalt de gemeente de factuur van de aannemer. Hierdoor is een aanvraag van ISDE subsidie voor de eigenaar-bewoner niet mogelijk, vanwege het ontbreken van een betaalbewijs.

Daar de doelgroep zich kenmerkt door armoede, vinden we de extra gelden voor een de bewoner uit de ISDE regeling wenselijk. In navolgende paragrafen is de uitvoering van de afhandeling vastgelegd, die ander is afgestemd met team Juridisch en Financiën.

4.1 Moment van uitbetaling

Op dit moment betalen bewoners niets; gemeente ontvangt de factuur en betaald deze.

Wat we willen gaan doen is dat als het aanbod duidelijk is naar bewoners, en ondertekend vastgelegd in een "subsidieovereenkomst" met de eigenaar-bewoner is overgaan tot uitkering aan de eigenaar-bewoner. Deze stort het geld dan door naar de geselecteerde uitvoerende partij.. daarop zal de gemeente toezien door aannemers te laten berichten of ze het geld hebben ontvangen. De redelijke termijn daarvoor stellen we vast op 4 weken. Controle vindt bij elk adres plaats.

Indien na de redelijke termijn geen betaling is gedaan, wordt de 'subsidieovereenkomst' ontbonden, en het geld teruggevorderd. Het traject is daarmee voor het betreffende eigenaar-bewoner afgerond.

Bovenstaande is gecontroleerd aan het giftenbeleid, waarin staat:

gift: een of meerdere bijdragen in geld of natura uit vrijgevigheid door een natuurlijk persoon of een instelling waarbij geen sprake is van een tegenprestatie, een wederdienst of een verplichtend karakter.

4.2 Uitwisseling van data en Algemene verordening gegevensbescherming

Het is essentieel voor het bereiken van de doelgroep dat een toets op "financiële problemen" kan plaatsvinden. Hiervoor zijn diverse indicatoren en gegevens beschikbaar. Het domein Samenleving heeft wettelijke mogelijkheden persoonsgegevens inclusief financiële aspecten te toetsen.

De Taskforce Bestaanszekerheid stelt een proces op om te borgen dat bewoners met vragen worden geholpen door domein Samenleving en team Duurzaamheid, waarbij de toetsingsmomenten en mogelijkheden in het proces zodanig worden opgenomen, dat bewoners die in de Regeling Aanpak Energiearmoede 2.0 behoren tot de doelgroep.

De uitwisseling van data is dan niet nodig, doordat een eigenaar-bewoner altijd eerst naar domein Samenleving wordt verwezen, die kunnen doorverwijzen naar team Duurzaamheden en de RAE 2.0.

In het contact met de bewoner regelt domein Samenleving actief (ze stellen de vraag of ze gegevens mogen delen, met schriftelijk bevestiging) of passief (verwijzing naar de website om aan te melden) de schriftelijke toestemming voor team Duurzaamheid om contact op te nemen.

De database met registratie van NAW gegevens, maatregelen en financiële afhandeling wordt bewaard gedurende de looptijd van Regeling (december 2025), en zoveel jaar daarna als wettelijk vereist is. Het tijdstip van vernietiging van de database leggen we vast in JOIN, onder verwijzing naar de projectmap.

De database wordt opgeslagen in een projectmap, die toegankelijk is voor de projectleider, uitvoerder en

5. Communicatieplan

Bij het verstrekken van de gelden voor de RAE is goede communicatie in- en extern van belang. De communicatiestrategie is gebaseerd op het proces beschreven in hoofdstuk 3 en 4.

De Taskforce Bestaanszekerheid betrekken we in berichtgeving over de voortgang van de Regeling.

5.1 Documenten en instrumenten

We zorgen dat voor de uitvoering door energieadviseurs en -coaches **opnameformulieren** beschikbaar zijn om de juiste gegevens vast te leggen.

Er is een gemeentelijk **website** waar mensen een aanvraag kunnen doen voor deelname aan de RAE, die via domein Samenleving zijn benaderd. Bij communicatie door domein Samenleving is een **brochure** beschikbaar, om bewoners uit te nodigen.

5.2 Interne communicatie

Na aanpassing van de RAE informeren we het college van B&W en de gemeenteraad over de nieuwe werkwijze, via het portefeuillehouders overleg, een collegevoorstel en een raadsmemo.

Bij het opstellen van het projectplan betrekken we de diverse teams, betrokken bij juridische (incl. AVG) en financiële taken. Intern zal het cluster Duurzaamheid vorm geven aan de uitvoering.

We sluiten met interne berichtgeving aan bij berichtgeving door de Taskforce Bestaanszekerheid.

Team Financiën wordt periodiek geïnformeerd in relatie tot voortgang van het verstrekken van de bijdragen aan bewoners (conform de SiSa voorschriften).

5.3 Externe communicatie

De communicatie over de voortgang van de RAE zal worden opgenomen in een communicatie plan, dat wordt opgesteld na vaststelling door het college van de nieuwe regeling.

Tevens betrekken we aannemers, installateurs en elektronicawinkels de RAE bekend te maken, en samen uit te voeren. De wijze van communicatie stemmen we af met deze partijen.

We zorgen daarnaast dat de communicatie aansluit bij de communicatiestrategie, die vastgelegd wordt in het warmteprogramma Aardgasvrij Dalfsen 2023-2025 en het jaarplan van de Taskforce Bestaanszekerheid.

We stemmen af met domein Samenleving om daar waar mogelijk communicatie over de RAE aan te haken bij actieve benadering van bewoners door domein Samenleving.

6. Financiering en monitoring

Op 16 januari 2024 is nog € **714.685,90** beschikbaar op grootboeknummer 6740080. Er is in 2023 € 87.830,10 uitgegeven aan onderzoek en isolatie van woningen.

De vaststelling van de RAE 2.0 wordt een nieuw zaaknummer in JOIN geopend.

In bijlage 2 is de financiële verantwoording van 2022 en 2023 en budget voor 2024 beschikbaar.

6.1 Financiering

De projectkosten (adviseurs, onderzoek, communicatie, vooroverleggen e.d.) financieren we herleidbaar uit de gelden van de Regeling met de volgende codes:

- 434115 (begeleidingskosten energieadviseur)
- 438180 (communicatie)
- 435100 (energieadvies)
- 438170 (asbest- en ecologisch onderzoek).

Tussentijdse rapportage zal plaatsvinden conform de SiSa eisen, waarbij projectkosten en verduurzamingskosten inzichtelijk zullen worden gemaakt.

6.2 Vervolg

Met het vaststellen van het definitief projectplan, zal na een positief besluit van het college worden gestart met de uitvoering overeenkomstig het plan.

7. Samenvatting

Kernboodschap	Gemeenten heeft budget om eigenaar-bewoners met financiële middelen te ondersteunen bij het toepassen van energiebesparende maatregelen in de woning, zowel koop- als huurwoningen.
Waarom doen we het	Gemeente wil inwoners met beperkte middelen om te investeren in verduurzaming stimuleren om energie te besparen. De woonlasten worden daarmee verlaagd en het comfort van woningen verbeterd.
Wat gaan we doen	Per geïsoleerde woning is gemiddeld € 6.500 geïnvesteerd in 2023. We ontzorgen inwoners, die via een 'loop' met het sociaal domein worden aangemeld van advies tot oplevering. Gemeente zet de energieadviseur en -coach in voor het inventariseren van duurzame maatregelen, en regelt onderzoek en uitvoering van maatregelen.
Wie is betrokken	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bewoners die worden bedreigd in hun bestaanszekerheid ○ College van burgemeester en wethouders ○ Gemeenteraad ○ Team Duurzaamheid ○ Collega teams gemeente Dalfsen (Taskforce Bestaanszekerheid, team communicatie en diverse teams van domein Samenleving) ○ Dorpen van Morgen ○ Lokale aannemers ○ Regionale asbestinventariseerders / ecologen
Wie is geïnformeerd	<ul style="list-style-type: none"> ○ Woonstichting Vechthorst ○ Woonstichting Vechtdal Wonen ○ Saam Welzijn ○ Humanitas
Hoe doen we het	De opzet van het proces staat beschreven in dit projectplan.
Wat is de planning	We zijn najaar 2022 gestart met de pilot, en deze woningen zijn in de zomer van 2023 opgeleverd. De regeling is in het najaar, gelijktijdig met de Taskforce Energiearmoede geëvalueerd, waarna is gekozen voor de verbreding van de regeling, zodat alle inwoners binnen de doelgroep geholpen kunnen worden.